

3. 3. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Několik poznámek a výpočtů ke srovnání parametrů exekučních srážek ze mzdy od 1. ledna 2023 a v předchozích letech, zejména pak ke konstrukci nezabavitelných částek

Změna ve způsobu stanovení výše (konstrukce) nezabavitelných částek a částky, nad kterou se sráží bez omezení, účinná od 1. 1. 2023 (jak jsme ji objasnili a současně připomenuli výpočtový vzorec exekučních srážek ze mzdy: VLOŽTE, prosím, LINK NA ČLÁNEK: zatím nepublikovaný - zasláný 8. 1. 2023: Parametry exekučních srážek ze mzdy od 1. ledna 2023: Nejen valorizace, ale i nová konstrukce nezabavitelného minima) se nesetkala vždy s pochopením. Domníváme se, že kritika je nezasloužená a valorizace je dostatečná.

Pro porovnání uvádíme parametry exekučních srážek ze mzdy za rok 2022 a v roce 2023:

	od 1. 1. 2022 resp. od zúčtování příjmu za leden 2022 do 31. 3. 2022 resp. do zúčtování příjmu za březen 2022	od 1. 4. 2022 resp. od zúčtování příjmu za duben 2022 do 30. 6. 2022 resp. do zúčtování příjmu za červen 2022	od 1. 7. 2022 resp. od zúčtování příjmu za červenec 2022 do 30. 9. 2022 resp. do zúčtování příjmu za září 2022	od 1. 10. 2022 resp. od zúčtování příjmu za říjen 2022 do 31. 12. 2022 resp. do zúčtování příjmu za prosinec 2022	od 1. 1. 2023 resp. od zúčtování příjmu za leden 2023
Nezabavitelná částka na povinného (dlužníka) v Kč	8846,25	9138,75	9416,25	11 103,75	13 638
Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu v Kč	2948,75	3046,25	3138,75	3 701,25	3409,50
Částka, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy bez omezení čili hranice, nad kterou je mzda již plně zabavitelná, v Kč	23 590	24 370	25 110	29 610	30 686

Vypočtená maximální výše 1/3 zbytku čisté mzdy v Kč	7863	8123	8370	9 870	10 228
--	------	------	------	-------	---------------

Ochrana povinného dlužníka stále zohledňuje nárůst cen bydlení a nákladů na živobytí

V uvedené tabulce můžeme pozorovat dostatečně vysoký meziroční nárůst nezabavitelných částek (a částky, nad kterou se sráží bez omezení), jakož i jejich relativní nárůst pro rok 2023 ve srovnání s naposledy pro rok 2022 stanovenými parametry. Nepatřičně proto vyznívá (a to nikoliv výjimečná) kritika snížení koeficientů pro výpočet uvedených veličin (ze 3/4 na 2/3 součtu životního minima jednotlivce a příslušného normativu nákladů na bydlení, pokud jde o stanovení nezabavitelné částky na povinného dlužníka; z 1/3 na 1/4, pokud jde o odvození nezabavitelné částky na vyživovanou osobu z nezabavitelné částky na samotného povinného dlužníka, a z 200 % na 150 % součtu životního minima jednotlivce a příslušného normativu nákladů na bydlení, pokud jde o stanovení částky, nad kterou se sráží bez omezení) pro údajnou asociálnost.[\[1\]](#)

Jak vysoké by byly nezabavitelné částky při zachování stávajících koeficientů

Uvažme, že při zachování uvedených koeficientů (jestliže nebudeme nějak zvláště bazírovat na rozdílu používaného normativu nákladů na bydlení, tedy na rozdílu mezi dříve (do 31. 12. 2022) používaným normativem pro 1 osobu v nájemním bytě v obci s 50 000 - 99 999 obyvateli a aktuálně (nově od 1. 1. 2023) používaným normativem pro 1 nebo 2 osoby v nájemním bytě v obci s aspoň 70 000 obyvateli)[\[2\]](#) by nezabavitelná částka na povinného činila 15 342,75 Kč, nezabavitelná částka na vyživovanou osobu 5114,25 Kč a částka, nad kterou se sráží bez omezení, 40 914 Kč. Mnohé pohledávky resp. větší počet pohledávek by se stal v praxi prostřednictvím srážek ze mzdy či obdobného příjmu nevyzpytatelným.

Rychlý nárůst nezabavitelných částek

V posledních letech došlo totiž k výraznému navýšení ochrany povinných dlužníků a jejich rodin. Opakovaně docházelo ke zvýšení životního minima nebo příslušného normativu nákladů na bydlení, a tak i následně nezabavitelného minima. A stejně tak, jak už jsme již naznačili, bylo v zájmu vyšší ochrany povinných dlužníků přímo se stejným záměrem měněno (novelizováno) nařízení vlády o nezabavitelných částkách. (Od 1. 6. 2019 došlo ke zdvojnásobení částky, nad kterou je zbytek čisté mzdy postižitelný bez omezení, a proto i ke zvýšení jedné nebo dvou třetin zbytku čisté mzdy, která zůstává povinnému dlužníkovi.) S ohledem na zdražování a inflaci v průběhu r. 2022 došlo pak opakovaně k (dosud nebývalému) zvýšení životního minima i normativu nákladů na bydlení. Nezabavitelné částky a částka, nad kterou se sráží bez omezení, se zvýšily hned čtyřikrát - znovu pro každé z kalendářních čtvrtletí r. 2022, jak ostatně plyne ze shora uvedené tabulky. Změnu parametrů srážek v předchozích letech (2018 - 2021) zachycuje další tabulka.

	2018	2019	2019	2020	2020	2020	2021
	od srážek ze mzdy za měsíc leden do srážek za měsíc prosinec	od srážek ze mzdy za měsíc leden do srážek za měsíc květen včetně	od srážek ze mzdy za měsíc červen do srážek za měsíc prosinec	od srážek ze mzdy za měsíc leden do srážek ze mzdy za měsíc březen včetně	od srážek ze mzdy za měsíc duben do srážek ze mzdy za měsíc červen včetně	od srážek ze mzdy za měsíc červenec do srážek za měsíc prosinec	od srážek ze mzdy za měsíc leden do srážek za měsíc prosinec
Nezabavitelná částka na povinného v Kč	6225,33	6428,67	6428,67	6608	6908	7771,50	7872,75
Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu v Kč	1556,33	1607,17	1607,17	1652	1727	2590,50	2624,25
Částka, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy bez omezení v Kč	9338	9643	19 286	19 824	20 724	20 724	20 994
Maximální výše 1/3 zbytku čisté mzdy v Kč	3112	3214	6428	6608	6908	6908	6998

Míra uspokojení exekučně vymáhaných pohledávek se snižuje a v poslední době výrazně

Dopady toho, jak narůstá částka, která zůstává dlužníkovi, a snižuje se naopak částka náležející oprávněnému věřiteli, můžeme ilustrovat na modelové situaci ženatého zaměstnance se 2 dětmi, který pobírá mzdu (modelově zjednodušíme, že po celou dobu v nezměněné výši) 26 000 Kč (čistého) měsíčně, z níž je exekučně uspokojována nepřednostní pohledávka.

Čistá měsíční mzda v období:	Sraženo ve prospěch věřitele (v Kč)	Zůstalo dlužníkovi (v Kč)
2018	8879	17 121
leden - květen 2019	8320	17 680
červen - prosinec 2019	4916	21 084
leden - březen 2020	4812	21 188
duben - červen 2020	4637	21 363
červenec - prosinec 2020	3485	22 515

2021	3418	22 582
leden - březen 2022	2769	23 231
duben - červen 2022	2574	23 426
červenec - září 2022	2389	23 611
říjen - prosinec 2022	1264	24 736
2023	711	25 289
2023 (kdyby nedošlo ke snížení koeficientů a zůstaly na předchozí úrovni)	0	26 000

Výsledkem opakovaně zvyšované ochrany dlužníků pak je, jak uvádí příslušné údaje soudní exekutor Lukáš Jícha (bez bližšího odkazu na pramen (zdroj), avšak nejspíš zhruba odpovídají realitě), že ve třetině exekucí srážkami z důchodu a ve čtvrtině exekucí srážkami ze mzdy, v nichž v roce 2019 probíhaly srážky, nelze již dnes (rozumějme na přelomu let 2022 a 2023) provádět vůbec žádné srážky.[\[3\]](#) Ostatně i v naší tabulce vidíme, že kdyby nedošlo od 1. ledna 2023 ke změně v parametrech srážek ze mzdy spočívající ve snížení koeficientů (kterými jsou z životního minima jednotlivce a příslušného normativu nákladů na bydlení odvozovány (1) nezabavitelná částka a (2) částka zbytku čisté mzdy, nad kterou se sráží bez omezení, a tím i zprostředkovaně (3) výše části mzdy připadající na uspokojení nepřednostních pohledávek, přednostních pohledávek, nebo naopak části, která zůstává vždy dlužníkovi), tak by srážky nemohly být vůbec realizovány.

Jistě v praxi taková situace, že srážky nelze provádět, protože nezabavitelné částky převyšují čistý příjem, u mnoha povinných dlužníků již nastala. Anebo nastane třeba zrovna v průběhu letošního roku, protože s ohledem na setrvávající nepříznivý inflační vývoj lze patrně očekávat další nárůst životního minima nebo normativu nákladů na bydlení,[\[4\]](#) i v r. 2023, a tím i nezabavitelných částek.[\[5\]](#) A v důsledku toho pak je nebo bude vyloučena realizace exekuce ve formě provádění srážek ze mzdy a obdobných příjmů, která je přitom považována za méně invazivní a přiměřený způsob exekuce v porovnání s exekucí prodejem movitých a nemovitých věcí. Pokud srážky i nadále provádět lze, pak však zase klesá částka, kterou lze srazit ve prospěch oprávněných věřitelů, a dochází tak k prodlužování doby exekuce. V důsledku toho se pak stává nemožným uspokojování dalších pohledávek (plnění dluhů), pro něž srážky ze mzdy nejsou prováděny z důvodu horšího pořadí při souběhu s dříve zahájenými exekucemi.[\[6\]](#)

Richard W. Fetter,

právník specializující se na pracovní právo a související kapitoly práva občanského

[\[1\]](#) Vybíráme z mnoha jeden článek s rasantními názory a křiklavým titulkem publikovaný na asi

nikoliv příliš známém serveru, který však byl vybrán do přehledu nejzajímavějších článků dne 3. 1. 2023 na zřejmě nejnavštěvovanějším internetovém portálu v ČR, a to seznam.cz, : [Ministerstvo spravedlnosti pomáhá věřitelům a exekutorům proti chudým – A2larm](#). (Ostatně jinak by se o něm autor tohoto příspěvku nedozvěděl.) Patrně se mu tak dostalo jinak nebývalé značné pozornosti.

[2] Není pro to ostatně žádný významný důvod. Jde stále o střední hodnotu v rámci zohledňování velikosti obcí, které nadto slouží pro účely stanovení výše sociálních dávek, kdežto pro určení míry zexekvované části příjmu na straně jedné a na straně druhé chráněné části příjmu jen zprostředkovaně.

[3] Viz Jícha, L.: Současný způsob výpočtu srážek ze mzdy se dostal za hranu fungování, [advokatnidenik.cz](#), 28. 12. 2022.

[4] Ust. § 4 odst. 2 nařízení vlády č. [595/2006](#) Sb., v platném znění zní: " Pro výpočet základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, nebo pro stanovení částky, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy vypočtené podle § 279 odst. 1 věty první občanského soudního řádu bez omezení, se z částky stanovené v nařízení vlády vydaném podle § 26a odst. 4 zákona o státní sociální podpoře použije pouze polovina." Toto ustanovení bylo do nařízení vlády č. [595/2006](#) Sb. doplněno s účinností od 1. 10. 2022 nařízením vlády č. [289/2022](#) Sb. za tím účelem, aby v souvislosti s navýšením normativu nákladů na bydlení nebylo zvýšení nezabavitelných částek a částky zbytku čisté mzdy, nad kterou se srazí bez omezení, s účinností od 1. října 2022 až tak dramatické, nicméně. Nedojde-li k jeho změně, bude nutno ho aplikovat při případném zvýšení částky navýšení normativních nákladů dle ust. § 26a odst. 3 a 4 zákona o státní sociální podpoře. Další zvýšení částky navýšení normativu nákladů na bydlení provedené nařízením vlády se tak započte při stanovení parametrů srážek ze mzdy toliko z poloviny.

[5] Soudní exekutor Lukáš Jícha proto navrhuje legislativní změnu způsobu určování parametrů srážek ze mzdy: "Řešení tohoto tristního stavu je třeba hledat v takovém způsobu výpočtu nezabavitelné částky tak, aby již napříště nebyl závislý na výši životního minima a normativních nákladů na bydlení, které vláda zvyšuje ze zcela jiných důvodů, než je ochrana povinného. Za tím účelem je třeba novelizovat občanský soudní řád, kdy napříště bude výše srážky ze mzdy určena pevným procentem z příjmu povinného, přičemž je na zvážení, zda bude výše srážky lineární nebo progresivní závisle na výši příjmu povinného." Viz Jícha, L.: Současný způsob výpočtu srážek ze mzdy se dostal za hranu fungování, [advokatnidenik.cz](#), 28. 12. 2022.

[6] Srov. Jícha, L.: Současný způsob výpočtu srážek ze mzdy se dostal za hranu fungování, [advokatnidenik.cz](#), 28. 12. 2022.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)

- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu - judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)
- [Změny nejen parametrů exekučních srážek pro rok 2026](#)
- [Transparentní odměňování](#)
- [K osobnímu příplatku v platové sféře](#)
- [Odvolání vedoucího zaměstnance z funkce a některé související otázky z HR praxe](#)